

skaffe sig et Materiale til selvstændig Tænkning. Jeg husker ganske tydeligt, at en Indvending af denne Art bl. a. blev gjort af en æret daværende Kollega og meget fremragende Faglærer i et af de naturvidenskabelige Fag. Ja, jeg kan sige, at det var ganske klart for i hvert Fald nogle Seminarielærere, at der var ikke Tid til at indøve Eleverne i at tænke selvstændigt. Jeg har en lille personlig Oplevelse i den Retning, som i allerhøjeste Grad grelt illustrerer, hvorledes det var nødvendigt at arbejde paa Seminarieret, i hvert Fald den Gang, jeg var Lærer — det ligger ikke saa mange Aar tilbage i Tiden. Jeg havde i en Time om Menneskets Legemsbygning og Livsvirksomheder i god Overensstemmelse med, hvad man skal, bl. a. talt med mine Elever — det var voksne Kvinder —, om det rationelle eller irrationelle i at nyde alkoholiske Drikke. Jeg havde altsaa behandlet Spørgsmaalet om Alkoholens Virkning paa den menneskelige Organisme. Det skulde man dog synes var fuldt ud betimeligt. I den Anledning havde jeg en Samtale med den daværende Forstander, som sagde til mig omtrent Ord til andet følgende: Gør mig endelig den Tjeneste ikke at faa Deres Elever til at tænke for meget, thi De maa huske paa, at de inden kort Tid skal op til Eksamen og kunne deres Ting. Jeg bebrejder ikke vedkommende noget; i Princippet havde vedkommende Forstander fuldkommen Ret. Det kan gerne være, at det var en uheldig Anvendelse af Princippet i det særlige Tilfælde, men naar man stiller saadanne Krav til Menneskers Arbejdsevne, Krav i Retning af at tilegne sig en stor Mængde meget forskelligartede Kundskaber i Løbet af den korte Tid, Seminarierne giver deres Elever, er der bogstavelig talt ikke Tid til samtidig at lære dem at iagttage og tænke, og eet maa vi huske paa: Vi kan reformere, lige saa meget vi vil paa Papiret; hvis der er en eller anden fysisk Hindring for, at Reformen kan gennemføres, er det kun Papir. Man kan ikke stille Fordringer til Mennesker om, at de i Løbet af 3 Aar skal tilegne sig saa og saa mange Kundskaber af mange forskellige Arter, og samtidig kræve, at de skal uddanne sig til dygtige Iagttagere og dygtige Tænkere, thi disse Opgaver kan ikke forenes, den ene maa forsømmes, og da man gerne ved Eksamen er ensidig i en eller anden Retning, tilpasser selvfølgelig enhver Undervisningsanstalt sig til en vis Grad efter, hvad man kræver ved

Eksamen, og hvis Eksaminator særlig undersøger — og det gør man i alle Landets Skoler fra de mindste til de største —, med hvilken Mængde Kundskaber Eksaminanden møder ved det grønne Bord, frister det enhver Art af Skoler til fortrinsvis at sørge for, at Eleverne har den fornødne Kundskabsmængde, selv om det sker paa Bekostning af Hensynet til Iagttagelsesdygtighed og Tænkning. Det kan ikke nytte noget, at man teoretiserer pædagogisk paa dette Omraade, fordi der foregaar en Tilpasning, og den er fuldt berettiget, thi man har et Ansvar overfor de Mennesker, som er Elever paa Seminarieret. Og det kan ikke nytte noget, at en Lærer, der mener, at det er det vigtigste her i Verden at lære Mennesker at iagttage og tænke, i Kraft deraf lærer sine Elever at iagttage og tænke, dersom han samtidig forsømmer at give dem det Mindstemaal af Kundskaber, der er nødvendigt, for at de kan bestaa deres Eksamen, thi de har Krav paa, at Læreren kvalificerer dem til at bestaa Eksamen, naar nu en Gang Ordningen er, som den er.

Ærede Medlemmer ser derfor, at der i Virkeligheden i høj Grad er Trang til Reformen paa vore Seminarier. Nu sagde det ærede Medlem fra Nørresundby (Nørsgaard), at man dog ikke maatte stille alt for store Krav til Seminarieuddannelsen. Nej, det er rigtigt, hvis der er ment noget med Udtrykket „alt for store“, thi „alt for store“ betyder, at det er for meget, og det er klart, at man maa ikke stille alt for store Fordringer. Hvis der derimod med denne lidt almindelige Udtalelse er ment, at man ikke maa stille store Krav, saa bekender jeg, at jeg er fuldkommen uenig med det ærede Medlem, i den Henseende giver jeg tværtimod det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) Ret i den Betragtning, han gjorde gældende, en Betragtning, som forekommer mig at være den centrale i alle de Betragtninger, denne Diskussion har fremkaldt, nemlig denne: Her er vi paa et Omraade, hvor Danmark kan skabe sig en Førerstilling. Det er magtpaaliggende for ethvert Folk at finde, hvor det kan komme til at føre an, hvor det kan komme frem i første Linie. Hvor som helst det har en Chance af denne Art, skal det gribe den, og netop paa dette Omraade har vi her i Landet gode Betingelser for at komme til at indtage en Førerstilling. Paa mange andre Omraader er det jo erkendt, at der kræves meget betydelige Forudsætninger